

Proč zanikla keltská civilizace?

1) Slavná civilizace Keltů byla na vrcholu kolem roku 300 př. n. l. Okolo roku 50 př. n. l. už civilizace Keltů mizela a zanikala. Zkus navrhnout důvod, proč mohla zaniknout.

Keltská civilizace mohla zaniknout, protože

2) Jaká slova podle tebe nejlépe vystihují „kolaps civilizace?“. Můžeš podtrhnout až třikrát (= nejvíce vystihuje), případně doplň vlastní slovo:

změna zhroutení obnova katastrofa

3) Představ si, že na sociálních sítích uvidíš post z prezentace. Co si autor myslí? (více možností)

- a) Keltové byli zničeni Germány.
- b) Keltská civilizace se nerozpadla kvůli změně klimatu.
- c) Dnes lidé lžou, protože chtějí všechno zdůvodnit neexistující klimatickou změnou.

4) Z písemných zpráv římských autorů vědci sestavili mapu (viz prezentace). Prostuduj ji a odpověz na otázky ANO – NE.

a) Na počátku 2. století obsadili naše území germánské kmeny.	ANO – NE
b) Na konci doby železné docházelo na našem území k častým bojům.	ANO – NE
c) Keltové, usazení ve střední Evropě, se nazývají Bójové.	ANO – NE
d) Na konci doby železné se různé skupiny obyvatel často přesunovaly.	ANO – NE

5) Potvrzuje mapa názor autora postu? Proč ano/ne?

6) Od 2. století př. n. l. staví Keltové na kopcích ohrazená sídliště, tzv. oppida. Osídlení oppid se datuje pomocí nálezů spon (na spínání šatů). V České republice byla oppida jejich obyvateli opuštěna. Nenašly se na nich přitom žádné známky násilného zániku. Ani na běžných rovinných sídlištích nejsou doloženy střety s jinými skupinami obyvatel. Oppida byla postupně opuštěna.

Potvrzují archeologové a jejich nálezy názor autora postu? Proč ano/ne?

7) Kdy byla keltská oppida opuštěna podle grafu 1 v prezentaci?

- a) Podle grafu 1 dosáhlo osídlení na oppidech vrcholu roku
- b) Kolem roku byla opuštěna.

8) Prozkoumej graf 2 v prezentaci znázorňující vývoj klimatu v době železné a doplň:

- a) Na počátku osídlení oppida (červená linie) byla teplota o stupňů VYŠŠÍ \ NIŽŠÍ než na jeho konci (modrá linie).
- b) Podle grafu 2 došlo k výraznému OCHLAZENÍ \ OTEPLENÍ \ NIC SE NEZMĚNILO. (podtrhni)

9) Prozkoumej graf 3 v prezentaci. Keltové byli zemědělská civilizace závislá na množství srážek. Graf ukazuje, kolik napršelo v okolí oppida Staré Hradisko (v letech 150–50 př. n. l.).

- a) Podle grafu 3 bylo na konci sledovaného období VYŠŠÍ \ NIŽŠÍ množství srážek především v měsících.
- b) Toto množství srážek by mohlo ovlivnit zemědělskou civilizaci Keltů takto:

10) Porovnej grafy 1–3 s tvrzením autora instagramového postu.

Grafy tvrzení autora postu VYVRACEJÍ \ POTVRZUJÍ.

11) Přečti si možné výpovědi Keltů (podle Chat GPT 4), žijících kolem roku 50 př. n. l. na oppidu Staré Hradisko. Rozdělte si postavy ve třídě rovnoměrně. Každý si přečtete jenom jedno svědectví. Následně běžte vypátrat s pracovním listem, co trápí ostatní, a doplňte tabulku.

Etihne, 52 let, druid: „Vypadá to, že ani tento rok nám nejsou bohové nakloněni. Jarní měsíce propršely, takže část obilí shnila a bylo velmi chladno. Bojím se, jaká bude úroda. Modlím se, aby nám Sucellos pomohl.“

Borgach, 63 let, zemědělec: „Začíná tu být smutno. Mnoho mých přátel odešlo na západ. Prý za lepším životem. Je sice pravda, že za našeho mládí bylo lépe, pamatuji roky, kdy byla úroda tak velká, že jsme mohli uspořádat mnoho slavností. Dnes už mi zbyly jen vzpomínky.“

Gormal, 45 let, řemeslník: „Letos musíme opravit západní část opevnění. Nejráději bych se toho neúčastnil. Všechno dříví z okolí je dávno vykáčené a musíme ho dovážet z daleka. Jinde by mé rodině bylo jistě lépe.“

Caitir, 27 let, v domácnosti: „Nevím, z čeho uživím šest hladových krků až do příští sklizně. V zásobnících máme tak málo obilí. Možná bychom měli odjet jinam.“

	Co říkají Keltové (vaši spolužáci) na to, co je trápí? (vystihni podstatu sdělení)
Etihne, 52 let, druid	
Borgach, 63 let, zemědělec	
Gormal, 45 let, řemeslník	
Caitir, 27 let, v domácnosti	

12) Odpověz na otázku: Proč zanikla keltská civilizace?

- a) Autor instagramového postu MĚL PRAVDU \ MÝLIL SE (podtrhni).
- b) Na základě práce se zdroji vyvozují, že **tři hlavní příčiny** rozpadu Keltské civilizace byly pravděpodobně tyto:

--	--	--

- c) **Hlavní rozdíl** mezi současnou klimatickou změnou a klimatickou změnou v období kolapsu keltské civilizace je podle mého názoru v tom, že

.....

.....